

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
19 maart 2024

Ons kenmerk
PZH-2024-849587362
DOS-2015-0005387

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Ontwikkelingen rondom netcongestie in Zuid-Holland

Geachte Statenleden,

Het Nederlands elektriciteitsnet staat onder druk; in grote delen van Nederland is sprake van krapte op het elektriciteitsnet. Ook in Zuid-Holland is er in steeds meer gebieden sprake van netcongestie of loopt er een congestie onderzoek, een zogenoemde vooraankondiging. We hebben u eerder geïnformeerd over netcongestie in het Haven Industrieel Complex en daar geven we nog verder vervolg aan (zie ook PZH-2022-820356305).

Netbeheerder Stedin heeft de laatste tijd diverse aankondigingen gedaan voor gebieden waar een netcongestie onderzoek gaat starten, zie hiervoor de bijgevoegde bijlage. Netcongestie betekent dat er meer vraag naar elektriciteit is dan dat er aanbod is. Het elektriciteitsnet is overbelast, er kan geen stroom meer geleverd of teruggeleverd worden en het stroomnet moet worden uitgebreid. Netcongestie is nu nog beperkt tot delen van Zuid-Holland. Echter dit zal de komende jaren snel gaan toenemen. Ook in Zuid-Holland heeft dit op korte termijn gevolgen voor het realiseren van opgaven.

De behoefte aan ontwikkeling van de elektriciteitsinfrastructuur overstijgt wat met de gangbare werkwijze kan worden gerealiseerd door schaarste van tijd, ruimte, geld en menskracht. Om te zorgen voor voldoende energie-aanbod, is het cruciaal om naast het elektriciteitsnet zo snel mogelijk uit te breiden, maximaal in te zetten op flexibel en efficiënt gebruik van het net en maximaal in te zetten op energiebesparing en vraagsturing (demand side management) en om vraag en aanbod van elektriciteit zo dicht mogelijk bij elkaar te realiseren. Transportcapaciteit is een randvoorwaarde om nieuwe bedrijven, woningen en wijken aan te sluiten, te elektrificeren en klimaatdoelen te behalen.

Met TenneT, Stedin, Liander, Westland Infra, Gasunie, gemeenten en RES'en werken we als provincie in de 'Energieraad Zuid-Holland' samen aan een perspectief voor verduurzaming, beter benutten van energie-infrastructuur, oplossingen voor netcongestie en aan het toekomstige energiesysteem. Deze aanpak bestaat uit drie sporen:

1. *sneller bouwen* aan meer netcapaciteit;
2. inzetten op *slimme oplossingen* en het beter benutten van het elektriciteitsnet;
3. *Integraal programmeren* van het energiesysteem van de toekomst, het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).

Deze sporen zijn alle drie belangrijk om congestieproblematiek op de korte termijn te verlichten, op de middellange termijn te verhelpen en op de lange termijn te voorkomen. Samen met netbeheerders monitoren we de pMIEK-projecten en stemmen we (ruimtelijke)procedures af, zodat uitbreiding van elektriciteitsnetten geen vertraging oploopt en zoeken we al de randen op binnen ons omgevingsbeleid. Op die manier maken wij het mogelijk om transformatorstations en andere

energie-infrastructuur (ruimtelijk) in te passen. Daarnaast is bewustere sturing op een toekomstbestendige inrichting en gebruik van netcapaciteit, ruimte en energie in Zuid-Holland nodig voor een robuust energiesysteem.

Gezien het belang van energie-infrastructuur komt de Energieraad Zuid-Holland twee maandelijks bijeen. Ook wordt afgestemd met de inzet van het Rijk op netcongestie, het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) en wordt met gemeenten de aanpak afgestemd, dat dit aansluit bij onlangs gepubliceerde Actieagenda Netcongestie op het Laagspanningsnet.

Hierbij wordt gezamenlijk ingezet op het (nog) slimmer gebruik van het net. Dat kan onder andere door:

- energiebesparing (vraagvermindering);
- lokale opwek en vraag op elkaar afstemmen (opwek van hernieuwbare elektriciteit nabij gebruik);
- slimme vraagsturing (grote elektriciteitsvragers aanzetten als er lokaal veel aanbod is aan zon- en windenergie) en energieopslag
- benutten van andere energiedragers, zoals lokale warmte.

Als provincie ondersteunen wij het lokaal beter benutten en uitwisselen van energie tussen bedrijven en energiegemeenschappen en het samenwerken in “energiehubs”. Zo zijn er nu al initiatieven van bedrijven en energiegemeenschappen in Zuid-Holland die samen problemen rond de overbelasting van het elektriciteitsnet aanpakken. Vanuit de provincie wordt dit ondersteund door de plansubsidie verduurzaming bedrijventerreinen, die later dit voorjaar opengesteld wordt. Naar verwachting zal het Rijk hiervoor binnenkort een stimuleringsfonds beschikbaar stellen.

Graag willen wij regulier actualiteiten rondom netcongestie met u delen vanuit de samenwerking in de Energieraad. Wij stellen voor dit te doen via een voortgangsbrief die periodiek gestuurd wordt met informatie over de voortgang en inzet op het gebied van netcongestie. Vanuit de Energieraad Zuid-Holland wordt voorgesteld om als introductie een webinar over netcongestie voor u te organiseren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlage:

Overzicht van ontwikkeling van netcongestie in Zuid-Holland